

2101000106020072
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF ARTS (THIRD YEAR)(SIXTH SEMESTER)
ECONOMICS – XVIII – LEVEL 2
ECONOMICS OF GROWTH & DEVELOPMENT

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

- a. Name of the Examination : **BACHELOR OF ARTS (THIRD YEAR)(SIXTH SEMESTER)**
- b. Name of the Subject : **ECONOMICS – XVIII – LEVEL 2
ECONOMICS OF GROWTH & DEVELOPMENT**
- c. Subject Code No : **2101000106020072**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.
5. Question no. 1 and 2 is compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 A) નીચેના પ્રશ્નોમાથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો. 10
Choose the correct option from the following questions.

- 1) મૂડીસંચય અને નફાના દર અંગે નીચેના માથી શ્રુ સાચું છે?
Which of the following is true about rate of capital accumulation and profit?
(A) $R = \frac{s}{c+v}$ (B) $R = \frac{c}{c+v}$
(C) $R = \frac{s}{s+v}$ (D) $R = \frac{s}{c+s}$
- 2) શુમ્પીટરના પુસ્તક “Theory of Economic Development” ની અંગ્રેજી આવૃત્તિ ક્યારે પ્રકાશિત થઈ?
When was the Published English version of Schumpeter's book 'Theory of Economic Development'?
(A) 1934 (B) 1933
(C) 1935 (D) 1932
- 3) શુમ્પીટરના મતે અર્થવ્યવસ્થામાં આવતા ચક્રીય ફેરફારો પાછળ કોને જવાબદાર ગણે છે?
(A) નવપ્રવર્તન (B) પુનઃરાવર્તન
(C) પરીવર્તન (D) ઉપરોક્ત બધા જ

According to Schumpeter who is responsible for cyclical changes in the economy?

- (A) Innovation (B) Regeneration
(C) Changes (D) All of the above

4) શુમ્પીટરના મતે નિયોજકના કેટલા પ્રકારો છે?

- (A) બે (B) ચાર
(C) ત્રણ (D) પાંચ

According to Schumpeter how many types of entrepreneur are there?

- (A) Two (B) Four
(C) Three (D) Five

5) પ્રો. રોઝેન્ટાઇન રોડાનના મત મુજબ અર્થવ્યવસ્થામાં સકારાત્મક ફેરફારો માટે શું જરૂરી છે?

- (A) ન્યુનતમ પ્રયાસ (B) અસમતોલ વિકાસ
(C) પ્રારંભિક શક્તિશાળી પ્રયાસ (D) ઉપરોક્ત બધા

According to RogensteinRodan, what is necessary for positive changes in the economy?

- (A) Critical Minimum effort (B) Unbalanced development
(C) Big Push Theory (D) All of the above

6) નીચેનામાંથી ક્યાં અર્થશાસ્ત્રીઓ દ્વારા આર્થિક વિકાસ/વૃદ્ધિ અંગેના સિદ્ધાંતો આપવામાં આવ્યા છે?

- (A) શુમ્પીટર (B) પ્રો. રોજેસ્ટિન રોડાન
(C) કાર્લ માર્ક્સ (D) ઉપરોક્ત બધા જ

Which of the following theories about economic development/growth have been given by economists?

- (A) Schumpeter (B) Pro. RogensteinRodan
(C) Karl Marx (D) All of above

7) લેવિસનું મેન્ચેસ્ટર સ્કૂલ નામનું સામયિક ક્યાં વર્ષમાં પ્રકાશિત થયું હતું ?

In which year was Lewis's journal Manchester School published?

- (A) 1952 (B) 1954
(C) 1955 (D) 1953

8) ધનાત્મક રાશિ પ્રેરણામાં ક્યાં પરિબલોનો સમાવેશ થાય છે?

- (A) વૃદ્ધિના એજંટો (B) સામાજિક અને આર્થિક ગતિશીલતા
(C) નીચો મૂડી ઉત્પાદન ગુણોત્તર (D) ઉપરોક્ત બધા

Which factors are involved in positive zodiac motivation?

- (A) Agents of growth (B) Social and economic mobility
(C) Low capital output ratio (D) All of the above

9) નીચેના માંથી ક્યૂ પુસ્તક રોસ્ટવનું છે ?

Which of the following books by Rostow?

- (A) Stages of Economic Growth (B) Growth Model by Rostow
(C) wealth of Nation (D) Principle of Economics

10) ભારત જેવા વિકાસમાન દેશના આર્થિક વિકાસમાં કયાં ક્ષેત્રનો ફાળો મહત્વનો ગણાવી શકાય ?

- (A) ઔદ્યોગિક (B) સેવા
(C) કૃષિ (D) ઉપરોક્ત બધા

Which sector can be important in the economic development of a developing country like India?

- (A) industrial (B) Service
(C) Agriculture (D) All of above

B) ખાલી જગ્યા પૂરો.

Fill the blank.

5

- 1) ગરીબીના વિષયકનો ખ્યાલ દ્વારા આપવામાં આવ્યો છે.
The concept of vicious cycle of poverty is given by.....
- 2) મૂડીની તુલનાએ શ્રમનો વધુ પ્રમાણમાં ઉપયોગ થતો હોય ત્યારે તેને ઉત્પાદન પદ્ધતિ કહે છે.
When labour is used in greater proportion than capital it produces method says.....
- 3) હર્ષમેન અને સિંગર વિકાસના ખ્યાલ સાથે જોડાયેલ છે.
Hershman and Singer are associated to the concept of.....development.
- 4) અમર્યાદિત શ્રમ પુરવઠાનો ખ્યાલ..... અર્થશાસ્ત્રી દ્વારા આપવામાં આવેલ છે.
The concept of unlimited labor supply is given by.....economist.
- 5) અર્થતંત્રમાં ક્ષેત્રમાં પુનઃઉત્પાદકીય મૂડીનો ઉપયોગ થતો નથી.
Reproductive capital is not used in thesector of the economy.

Q.2

નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો.

10

Answer the following questions briefly.

- 1) આંતરમાળખાકીય સેવાઓમાં કઈ કઈ બાબતોનો સમાવેશ થાય છે?
Which features are include in infrastural facilities?
- 2) મૂડીની અંગભૂત રચના એટલે શું?
What is organic composition of capital?
- 3) વૃદ્ધિના એજંટો કયાં કયાં છે?
What are growth agent?

4) શ્રમ પ્રચુર ઉત્પાદન પદ્ધતિ એટલે શું?
What is labour -intensive production system?

5) અધિશેષ મૂલ્ય એટલે શું?
What is surplus value?

Q.3 લેબેન્સ્ટાઇનનો નિર્ણાયક લઘુત્તમ પ્રયાસનો સિધ્ધાંત સમજાવો. **13**
Explain the Prof. leibenstein's Principle of critical minimum effort.

અથવા
OR

અસમતોલ વિકાસનો સિધ્ધાંત ટીકાત્મક ચર્ચા કરો
Discuss critically the theory of Unbalance development.

Q.4 ટૂંક નોંધ લખો. **12**
Write a short notes (any two)

- 1) લેવીસના વૃદ્ધિ મોડેલની મર્યાદા
Limitations for Lewis' growth model.
- 2) અર્થતંત્રની અવિભાજ્યતાઓ અને બાહ્ય કરકસરો
Indivisibility of the economy and external austerity.
- 3) ભારતમાં નીચી ખેત ઉત્પાદકતાના કારણો
Reasons for low agricultural productivity.
- 4) સેવા ક્ષેત્રનું મહત્વ
Importance of service sector.
